

Witte wijnen uit Griekenland

Griekse wijnen terug van weggeweest

- In de antieke wereld heeft er in het oude Griekenland steeds een echte wijncultuur bestaan. Voor de Grieken was de wijn een uitvinding en een geschenk van de god Dionysos. De ondergang van de Griekse beschaving was dan ook het begin van de val van de bloeiende wijncultuur.
- Onder de Ottomaanse overheersing verkommerde de Griekse wijn zelfs tot een lokaal product. Deze gang van zaken bleef aanhouden tot midden de 20ste eeuw.

Witte wijnen uit Griekenland

Griekse wijnen terug van weggeweest

Slechts in de jaren 60 ging men terug aandacht besteden aan de wijnproductie en kwam de export langzaam terug op gang vooral naar de VS. Er was wel één belangrijk minpunt: door het droge en warme klimaat was de kwaliteit middelmatig mede door een te hoog alcoholpercentage en een te lage zuurgraad. Bovendien waren de wijnen vaak geoxideerd door een veel te lange vatlagering. Een groot nadeel t.o.v. andere Europese wijnlanden was dat Griekenland, tot aan zijn toetreding tot de EG (1981), geen echt wettig wijnrecht bezat en dat laatste was primordiaal om onder meer de kwaliteit van de wijnen te garanderen.

Witte wijnen uit Griekenland

Griekse wijnen terug van weggeweest

De verbetering van die kwaliteit kwam er pas eind de jaren tachtig, begin de jaren negentig dank zij de technologische vooruitgang (o.a. temperatuurscontrole tijdens de gisting) en het feit dat een nieuwe generatie jonge wijnmakers op de voorgrond traden en ijverden voor een frisse, zuivere en fruitige wijnsmaak.

Dit is zeker het geval geweest voor de witte wijnen gemaakt van inheemse of autochtone druivensoorten zoals de **assyrtiko**, de **aidani**, de **malagousa**, de **robola**, de **moschofilero** (**moscophilero**), ... maar ook van uitheemse of allochtone druivensoorten zoals de chardonnay en de sauvignon blanc.

Witte wijnen uit Griekenland

Dit gaan we deze avond uit de doeken doen maar eerst gaan we iets meer vertellen over de wetgeving, de wijngebieden, het klimaat, de bodemsoorten (“terroir”), de typische autochtone druivensoorten en de wijnstijlen. Verder zullen we het ook nog hebben over de ‘bepaalde’ Retsinawijn.

■ De wetgeving

- 1971: gecontroleerde herkomstbenamingen
- Europese verordening omgezet in een nationale wet
- Kwaliteitswijnen van specifieke wijnbouwgebieden:
  - 19 kwaliteitswijnen (O.P.A.P.= Onomasia Proeléfseos Anotéras Piotitis, Herkomstbenaming met superieure kwaliteit)
  - 8 kwaliteitslikeurwijnen (O.P.E.= Onomasia Proeléfseos Eleghoméni, Gecontroleerde herkomstbenaming) waaronder alle zoete muskaatwijnen.

Witte wijnen uit Griekenland

- Wijnen met een herkomstbenaming:
  - Naoussa en Côtes de Meliton (Macedonië en Tracië)
  - Nemea (Peloponnesos)
  - Peza (Kreta)
  - Paros, Santorini (Cycladen)
- Fleswijnen worden van een genummerd etiket voorzien die de herkomst van de wijn identificeert
- De benamingen Réserve & Grande Réserve slaan op de rijping in houten vaten:
  - Réserve betekent minstens 2 (witte wijnen) respectievelijk 3 (rode wijnen) jaar rijping
  - Grande Réserve betekent minstens 3 (witte wijnen) respectievelijk 4 (rode wijnen) jaar rijping

Witte wijnen uit Griekenland

- 2 categorieën landwijn ('topikos oinos') en tafelwijn ('epitrapezeos oinos')
- Cava: gerijpte tafelwijn (minstens 2 – voor witte wijnen – respectievelijk 3 – voor rode wijnen – jaar rijping in de kelder van de producent).
- Vin de pays: wijnen met een gedefinieerde herkomst en beperkte opbrengst.

■ Klimaat

- Mediterraan: hete zomers en milde winters
- Grote klimaatsverschillen: bergen (wijnbouw tot 1000 m hoogte) en vlakten in dit laatste geval meestal vlak bij de zee (zeewind)
- Probleem: lange droogteperiodes
- Kunstmatige irrigatie in nieuw aangelegde wijngaarden

Witte wijnen uit Griekenland

■ Bodem

- Kalksteen,
- Vulkanisch gesteente (Santorini),
- Rotsachtig,
- Klei
- Leem
- Zand
- Puimsteen

Besluit: o.h.a. arme bodems.

■ Druivensoorten

- Ongeveer 20 druivensoorten zijn interessant voor de productie van wijnen maar zijn internationaal tot dusverre niet zo bekend.

Witte wijnen uit Griekenland

- **Witte druivensoorten:** Assyrtiko (Santorini, Athos), vilana (Kreta), Robola (Kefallinia), Rhoditis (Macedonië, Thracië, Peloponnesos)
- **Rode druivensoorten:** Xynomavro (Macedonië en Thracië: Goemenissa en Naoussa), Agiorgitiko, Mavrodaphne (zoete wijnen), Mandelaria (Kreta en Rhodos) en Limnio (zeer oud druivenras)
- **Andere allochtone (meestal internationale) druivensoorten** zijn voor wit: chardonnay en sauvignon blanc en voor rood: cabernet sauvignon, cabernet franc (Côtes de Meliton), syrah en grenache.

■ Wijnstijlen

- Droge witte en rode wijn
- Zoete muskaatwijn
- Gealcoholiseerde rode Mavrodaphne wijn
- Mousserende wijn

Witte wijnen uit Griekenland

Griekse Wijnstreken

Witte wijnen uit Griekenland

Noord Griekenland

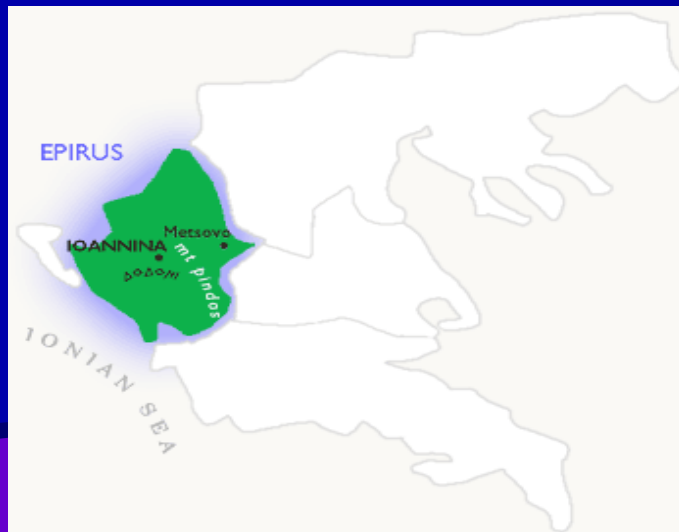

Wijnkenners beschouwen het noordelijk deel van het land, dat Macedonië en Thracië omvat, als het gebied met het grootste potentieel. Macedonië is de belangrijkste regio en beschikt over ruim 13.000 hectare wijngaarden die goed zijn voor 460.000 hl wijn. Hier wordt voornamelijk rode wijn geproduceerd. De belangrijkste herkomstbenamingen zijn: Naoussa, Amindeo en Goumenissa, waar hoofdzakelijk de Xynomavrodruif wordt aangeplant.

Witte wijnen uit Griekenland

Dit resulteert in droge wijnen met een laag tanninegehalte. Boutari, Tsantali, Melitzanis, Gerovassiliou behoren tot de belangrijkste producenten. In Thracië is de wijnbouw minder ontwikkeld. De streek beschikt slechts over 1.500 à 2.000 hectare wijngaarden (goed voor ong. 50.000 hl). De oogst is vooral bestemd voor lokale producenten, alhoewel grotere wijnhuizen hier ook druiven aankopen uit Macedonië.

Centraal Griekenland

Witte wijnen uit Griekenland

Centraal Griekenland (Epirus en Thessalië) blijft het bastion van de harswijn 'Retsina', maar de laatste tijd zien we meer en meer 'ongeharste' witte wijnen opduiken. Epirus is het meest bergachtige wijngebied in Griekenland en heeft één herkomstbenaming nl. Zitsa, die droge witte en mousserende wijnen oplevert gemaakt met athiri, assyrtiko en rhoditis. In Thessalië (ong. 8.700 hectare wijngaarden met een opbrengst van ca 424.000 hl) vinden we de herkomstbenamingen Rapsani en Anchialos terug. Het eerstgenoemde legt zich toe op rode wijnen, voornamelijk met Xynomavro. Anchialos is gekend voor zijn droge, witte wijn op basis van de variëteiten Roditis en Savatiano. Het wijnhuis Tsantali is in Thessalië het best gekend.

Witte wijnen uit Griekenland

Peloponnesos

Het zuidelijke schiereiland omvat vele herkomstbenamingen. De voornaamste is ongetwijfeld Nemea, het uithangbord van de nieuwe Griekse wijnstijl. Hier worden weelderige, donkerrode wijnen geproduceerd waarvoor de wijnbouwers de inheemse, sterk gekleurde druivensoort Agiorgitiko gebruiken. De voornaamste producenten zijn hier Thanassis Papaioánnou, George Palyvós en George Skouras. De herkomstbenaming Patras, in het noorden van de Peloponnesos, is overwegend beplant met witte druivensoorten waarvan Muscat en Roditis de voornaamste zijn. In het westen van het schiereiland brengt de Moscophilero-druif de aromatische (half)droge witte wijnen Mantinía voort.

Witte wijnen uit Griekenland

Peloponnesos

Witte wijnen uit Griekenland

De Eilanden

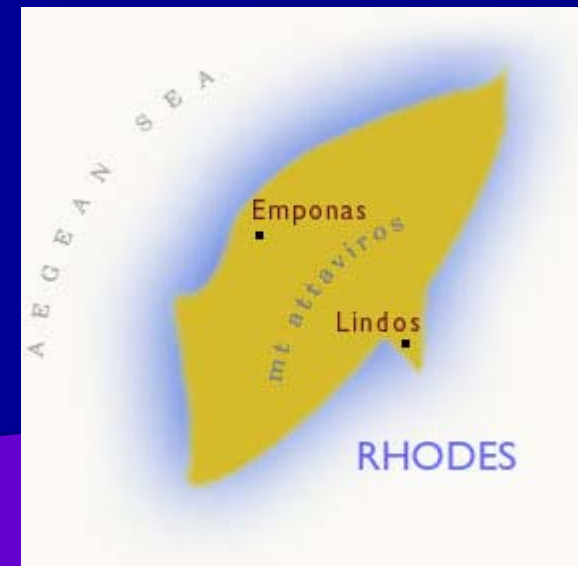
De diverse eilanden, die Griekenland rijk is, nemen tot slot een groot deel van de wijnproductie voor hun rekening. Wat de Ionische eilanden betreft, kan enkel Cephalonië uitpakken met een AOC wijn. Vooral de Robola, een droge witte wijn, is geliefd.

De Egeïsche eilandengroep vervaardigt grotendeels muskaatwijnen. Vooral Samos blinkt op dat vlak uit en voert heel wat flessen uit naar Frankrijk, dat de belangrijkste afzetmarkt vormt. Ook Lemnos is gespecialiseerd in deze likeurwijnen.

Witte wijnen uit Griekenland

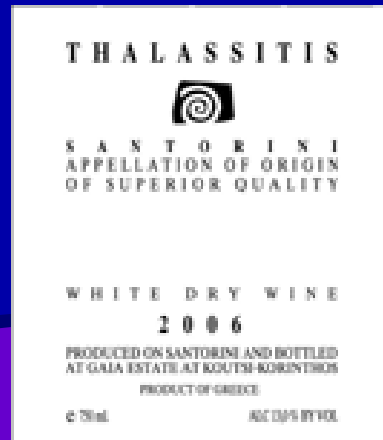
De Eilanden

Witte wijnen uit Griekenland

De Eilanden

Gaia Estate

Witte wijnen uit Griekenland

De Eilanden

Paros en Santorini zijn de bekendste herkomstbenamingen van de Cycladen. Op het eerste eiland verbouwt men grotendeels Malvasia en de blauwe druif Mandelaria. Santorini van haar kant presenteert krachtige, droge witte wijnen op basis van de Assyrtikodruif, die zich laten kenmerken door een pittige mineraalsmaak.

De toeristische trekpleister Kreta had lang een mindere reputatie, maar door de tussenkomst van enkele dynamische wijnhuizen kwam daar verandering in. De Kretenzische wijnen zijn rijk en krachtig en hoofdzakelijk vervaardigd uit plaatselijke druivensoorten.

Ten slotte is er nog Rhodos waar de meest aangeplante druif Athari is welke droge witte wijnen oplevert.

Witte wijnen uit Griekenland

De witte druivensoorten

Assyrtiko is een van de fijnste Griekse witte druivensoorten waarvan zowel stille als mousserende wijn kan gemaakt worden. Het werd voor het eerste verbouwd op het vulkanisch eiland Santorini als AOC wijn. Assyrtiko heeft de eigenschap om zijn zuren te houden tijdens de rijping. Het is een beendroge wijn met citrusaroma's gemengd met een uitgesproken minerale toets.

De laatste 25 jaren wordt de Assyrtiko zowat overal aangeplant in Griekenland. In Macedonië bekomt men dan zachtere wijnen met een fruitig karakter. Assyrtiko kan ook samen met andere aromatische druivensoorten zoals Aidani en Athiri gebruikt worden voor de productie van de unieke natuurlijke zoete wijnen VINSANTO genaamd (wine from SANTOrini) reeds bekend uit de Byzantijnse tijd.

Witte wijnen uit Griekenland

Roditis is zoals de naam laat vermoeden een roze gekleurde druivensoort die zeer populair is in Attica, Macedonië, Thessalië en Peloponnesos waar het verbouwd wordt voor de productie van AOC Patra wijnen. De beste resultaten worden bekomen wanneer de druivensoort op hellingen groeit en het rendement laag wordt gehouden. Roditis produceert elegante, lichtwitte wijnen met een fijne citrusmaak en een aangename afdronk.

Witte wijnen uit Griekenland

Athiri is een van de oudste Griekse druivensoorten. De naam van de druivensoort is gelinkt aan het eiland Santorini ook gekend als Thira vanwaar ze afkomstig is. Samen met Assyrtiko en Aidani wordt ze gebruikt voor de productie van de AOC Santorini. Athiri wordt ook in andere Griekse wijngebieden gevonden zoals Macedonië, Attica en Rhodos (AOC Rhodos). Athiri druiven hebben een dunne schil en zijn zoet en fruitig. De wijnen zijn licht aromatisch met een gemiddeld alcoholgehalte en een lage zuurgraad.

Witte wijnen uit Griekenland

Aidani is een andere oudere Griekse druivensoort die voornamelijk gevonden wordt op de Cycladen. Aangenaam aromatische wijnen met medium alcoholgehalte en zuurgraad. Het kan met succes vermengd worden met druiven die een hoog alcoholgehalte hebben alsmede veel zuren zoals de Assyrtiko.

Moschofilero is een heel mooie aromatische druivensoort uit het AOC gebied Mantinia, in de Peloponnesos. Moschofilero druiven hebben een grijze schil. De witte wijnen hebben een bijzondere kleur waardoor men ze “blanc de gris” heet. Ze hebben een krisperig karakter met mooie bloemenaroma's van rozen en viooltjes met een hint van kruiden. Kan als aperitief of als begeleider van een maaltijd gedronken worden.

Witte wijnen uit Griekenland

De beste wijndomeinen volgens Wijn André Dominé

Boutari**-*** (Thessaloniki)

Domaine Carras**** (Thessaloniki)

Domaine Geravassiliou**** (Thessaloniki)

Domaine Hatzimichalis **-**** (Athene)

Domaine Constantin Lazaridi*** (Adriani)

Domaine Merkouri*** (Peloponnesos)

Domaine Spiropoulos*-*** (Peloponnesos)

Semeli*** (Attica)

Tsantalisis**-*** (Chalkidike)

Gaia Wines***** (Santorini)

Witte wijnen uit Griekenland

Wat proeven we?

1. “XEROLITHIA” CRETA OLYMPIAS WINERY PEZA (vilana 100%)
2. “ATLANTIS” ARGYROS WINERY SANTORINI (assyrtiko, athiri en aidani)
3. “NYKTERI” SANTOWINES SANTORINI (assyrtiko, athiri en aidani)
4. “MANTINIA” DOMAINE TSELEPOS PELOPONNESOS (moschofilero 100%)
5. “AMBELON” blanc DOMAINE HATZIMICHALIS CENTRAAL GR (robola 100%)
6. CHATEAU LAZARIDIS MACEDONIË DRAMA (assemblage van sauvignon blanc met ugni blanc)
7. “ALEXANDRA MALAGOUZA” Domaine Claudia Papayiannis MACEDONIË ARNEA (malagouzia 100%)
8. “THALASSITIS” GAIA ESTATE SANTORINI (assyrtiko 100%)